

TIESAS SPRIEDUMS (otr? pal?ta)

2012. gada 19. j?lij? (*)

Direkt?va 2006/112/EK – 56. panta 1. punkta e) apakšpunkts – 135. panta 1. punkta f) un g) apakšpunkts – V?rtspap?ru kapit?la p?rvald?šanas (portfe?a p?rvald?šanas) dar?jumu atbr?vošana no nodok?a

Lieta C-44/11

par l?gumu sniegt prejudici?lu nol?mumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Bundesfinanzhof* (V?cija) iesniedza ar l?mumu, kas pie?emts 2010. gada 28. oktobr? un kas Ties? re?istr?ts 2011. gada 31. janv?r?, tiesved?b?

Finanzamt Frankfurt am Main V-Höchst

pret

Deutsche Bank AG.

TIESA (otr? pal?ta)

š?d? sast?v?: pal?tas priekšs?d?t?js H. N. Kunja Rodrigess [*J. N. Cunha Rodrigues*], tiesneši U. Lehmušs [*U. Löhmušs*], A. Ross [*A. Rosas*] (referents), A. O'K?fs [*A. Ó Caoimh*] un A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*],

?ener?ladvok?te E. Šarpstone [*E. Sharpston*],

sekret?re R. Šereša [*R. ?ere?*], administratore,

?emot v?r? rakstveida procesu un 2012. gada 1. marta tiesas s?di,

?emot v?r? apsv?rumus, ko sniedza:

- *Finanzamt Frankfurt am Main V-Höchst* v?rd? – *M. Baueregger*, p?rst?vis,
- *Deutsche Bank AG* v?rd? – *P. Farmer* un *P. Freund*, barristers,
- V?cijas vald?bas v?rd? – *T. Henze*, p?rst?vis,
- N?derlandes vald?bas v?rd? – *C. M. Wissels* un *M. K. Bulterman*, p?rst?ves,
- Apvienot?s Karalistes vald?bas v?rd? – *C. Murrell*, p?rst?ve, kurai pal?dz *R. Hill*, solicitor,
- Eiropas Komisijas v?rd? – *C. Soulay* un *L. Lozano Palacios*, k? ar? *B.-R. Killmann*, p?rst?vji,

noklaus?jusies ?ener?ladvok?tes secin?jumus 2012. gada 8. maija tiesas s?d?,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Līgums sniegt prejudiciālu nolikumu ir par to, kā interpretēt Padomes 2006. gada 28. novembra Direktīvas 2006/112/EK par kopīgo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 347, 1. lpp.; turpmāk tekstā – “Direktīva 2006/112”) 56. panta 1. punkta e) apakšpunktu un 135. panta 1. punkta f) un g) apakšpunktu.

2 Šis līgums ir iesniegts tiesvedībā starp *Finanzamt Frankfurt am Main V-Höchst* (turpmāk tekstā – “*Finanzamt*”) un *Deutsche Bank AG* (turpmāk tekstā – “*Deutsche Bank*”) par *Deutsche Bank* veikto vērtspapīru kapitāla pārvaldīšanas (turpmāk tekstā – “portfeļa pārvaldīšana”) pakalpojumu kvalificēšanu saistībā ar atbrīvošanu no pievienotās vērtības nodokļa (turpmāk tekstā – “PVN”).

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesiskais regulējums

3 Direktīvas 2006/112 56. pantā pamattiesvedībā izskatāmo notikumu laikā bija paredzēts:

“1. Attiecībā uz turpmāk norādītajiem pakalpojumiem, kurus sniedz pakalpojumu saņēmējiem, kas veic uzņēmējdarbību ārpus Kopienas, vai nodokļa maksātājiem, kas veic uzņēmējdarbību Kopienā, bet ne pakalpojumu sniedzēja valstī, pakalpojumu sniegšanas vieta ir vieta, kur ir pakalpojumu saņēmēja saimnieciskās darbības pastāvīgā vieta vai kur tam ir pastāvīga iestāde, kurai sniedz pakalpojumu, vai – ja tādā nav – pakalpojumu saņēmēja pastāvīgās adreses vieta vai parastā dzīvesvieta:

[..]

e) banku, finanšu un apdrošināšanas darījumi, tostarp pārāpdrošināšana, izņemot seifu nomu/ri;

[..].”

4 Saskaņā ar šīs direktīvas 135. pantā paredzēto:

“1. Dalībvalstis atbrīvo no nodokļa šādus darījumus:

a) apdrošināšanas un pārāpdrošināšanas darījumus, tostarp ar tiem saistītus pakalpojumus, ko veic apdrošināšanas mēkleri un apdrošināšanas aģenti;

[..]

f) darījumus – tostarp starpniecību, izņemot pārvaldi un uzraudzību, – kas attiecas uz akcijām un daļām sabiedrības vai apvienības, bezseguma parādēm un citiem vērtspapīriem, tomēr izņemot dokumentus, kas rada pašumtiesības uz precēm, un izņemot 15. panta 2. punktā minētās tiesības vai vērtspapīrus;

g) dalībvalstu noteiktu pašu ieguldījumu fondu vadīšanu;

[..].”

Vēcijās tiesiskais regulējums

5 2005. gada Likuma par apgrozījuma nodokli (*Umsatzsteuergesetz 2005*) (turpmāk tekstā – “*UStG*”) 3.a panta 3. punkts, redakcijā, kas bija spēkā tad, kad risinājās pamattiesvedība izskatītie notikumi, bija paredzēts:

“Ja 4. punkts minēto citu pakalpojumu saņēmējs ir uzņēmums, tad, atkarībā no 1. punkta noteikumiem, pakalpojums ir uzskatāms par sniegtu vietā, kur savu darbību veic pakalpojuma saņēmējs. Ja pakalpojums tiek sniegts uzņēmējā uzņēmumā, noteicošs tomēr ir uzņēmuma atrašanās vieta. Ja 4. punkts minēto citu pakalpojumu saņēmējs nav uzņēmējs un vieta dzīvesvieta vai rezidences vieta ir trešās valsts teritorijā, tiek uzskatīts, ka cits pakalpojums tiek sniegts vieta dzīvesvietā vai rezidences vietā.”

6 Minētā likuma 3.a panta 4. punkta 6. apakšpunkta a) daļā bija noteikts:

“3. punkta izpratnē “citi pakalpojumi” ir: [..]

a) citi 4. panta 8. punkta a)–h) apakšpunktā un 10. punkts minētie pakalpojumi, kā arī kredītu un kredītu nodrošinājumu pārvaldīšana [..].”

7 Saskaņā ar *UStG* 4. panta 8. punkta e) un h) apakšpunkta nosacījumiem:

“Ar nodokli nav apliekami šādi 1. panta 1. punkta 1) apakšpunktā minētie darījumi:

[..]

e) darījumi ar vērtspapīriem un starpniecība šādos darījumos, izņemot vērtspapīru pārvaldi un uzraudzību,

[..]

h) investīciju kapitāla pārvaldīšana atbilstoši leguldījumu likumam [*Investmentgesetz*] un aprīpes iestāžu uzraudzība atbilstoši Apdrošināšanas darījumu un uzņēmumu uzraudzības likumam [*Versicherungsaufsichtsgesetz*];

[..].”

8 Saskaņā ar Finanšu ministrijas paziņojumu, kas ir tiesm nesaisīta pārvaldes norāde tiesību normu interpretāšanai:

“*UStG* 3.a panta 3. punktu un 4. punkta 6. apakšpunkta a) daļu nepiemēro kapitāla pārvaldīšanas pakalpojuma sniegšanas vietas noteikšanai. Nevar tieši piemērot arī Direktīvas 2006/112/EK 56. panta 1. punkta e) apakšpunktu, atbilstoši kuram pakalpojuma sniegšanas vietu atsevišķiem “banku, finanšu un apdrošināšanas darījumiem” nosaka atbilstoši pakalpojuma saņēmēja saimnieciskās darbības vietai vai juridiskajai adresei. “Banku, finanšu un apdrošināšanas darījumi” ir Kapienu tiesību jēdzieni un kā tādi tie ir arī jāinterpretē. Direktīva 2006/112/EK un – līdz 2006. gada 31. decembrim – arī [Padomes 1977. gada 17. maija Sestajā direktīvā 77/388/EK par to, kā saskaņojami dalībvalstu tiesību akti par apgrozījuma nodokļiem – Kopējā pievienotās vērtības nodokļu sistēma: vienota aprīšīnība (OV L 145, 1. lpp.)] gan nebija [definīti], kas konkrēti ar šiem jēdzieniem būtu saprotams. Tomēr Direktīvas 2006/112/EK 135. panta 1. punkta a)–f) apakšpunktā [..] ir ietvertas skaidras norādes šo jēdzienu interpretācijai. Kapitāla pārvaldīšana minētajās normās nav ietverta. No Direktīvas 2006/112/EK 56. panta 1. punkta e) apakšpunkta [...] arī neizriet, ka šā norma attiektos uz valsts kādēiem banku, finanšu un apdrošināšanas darījumiem.

Atsevišāis pakalpojums "kapitāla pārvaldīšana" ir pielikams ar nodokli. *UStG* 4. panta 8. punkta e) apakšpunktā paredzētais atbrīvojums no nodokļa nav piemērojams, jo kapitāla pārvaldīšana (portfeļa pārvaldīšana) nepieder minētajās normās ietvertajiem no nodokļa atbrīvojamajiem darījumiem. [..]"

Pamattiesvedības rašanās fakti un prejudiciālie jautājumi

9 2008. gadā *Deutsche Bank* pati un ar savu meitassabiedrību starpniecību sniedza portfeļa pārvaldīšanas pakalpojumu klientiem ieguldītājiem. Pēdējie minētie uzdeva *Deutsche Bank* pēc pašas ieskatiem pārvaldīt vārtspapīrus atbilstoši šo klientu ieguldītāju izvēlītajai ieguldīšanas stratēģijai, nesākot iepriekšējus to norādījumus, kā arī veikt visus tam nepieciešamos pasākumus. *Deutsche Bank* bija tiesības rīkoties ar aktīviem (vārtspapīriem) klientu ieguldītāju vārdā un uz to rēķina.

10 Kā atlīdzību klienti ieguldītāji maksāja atlīdzību 1,8 % apmērā gadā no pārvaldītājam kapitāla vārtības. Dažādi šādi atlīdzības ietilpst maksā par kapitāla pārvaldīšanu 1,2 % apmērā no pārvaldītājam kapitāla vārtības un maksā par vārtspapīru pirkšanu un pārdošanu 0,6 % apmērā no aktīvu vārtības. Šā atlīdzība ietvērā arī norēķinu kontu un vārtspapīru kontu apkalpošanu, kā arī izdevumus par ieguldījumu daļu iegūšanu, tostarp ieguldījumu fondos, kurus pārvaldīja *Deutsche Bank* uzņēmumi.

11 Ikreiz kalendārā ceturksnā beigās, kā arī gada noslēgumā katrs klients ieguldītājs sāma kapitāla pārvaldīšanas pārskatu un viņam bija tiesības jebkurā brīdī bez iepriekšēja brīdinājuma izbeigt pārvaldības pilnvarojumu.

12 Iesniedzot savu pagaidu PVN deklarāciju par 2008. gada maiju, *Deutsche Bank* norādīja *Finanzamt*, ka tā uzskata, ka atbilstoši *UStG* 4. panta 8. punktam tās portfeļa pārvaldīšanas pakalpojumi, kas sniegti Vācijā un pārējā Eiropas Savienības teritorijā rezidējošiem ieguldītājiem, ir atbrīvoti no nodokļa. Tāpat tā norādīja uz savu uzskatu, ka trešajās valstīs rezidējošiem ieguldītājiem sniegtie pakalpojumi nav pielikami ar nodokli saskaņā ar *UStG* 3.a panta 4. punkta 6. apakšpunkta a) daļu.

13 *Finanzamt* šo argumentāciju neēma vērā un 2009. gada 29. aprīlī izdeva PVN priekšapmaksas paziņojumu par 2008. gada maiju, kurā portfeļa pārvaldīšanas darījumi konkrētajiem klientiem ieguldītājiem tika uzskatīti par pielikamiem ar nodokli, nevis atbrīvojamiem no tā.

14 Par to iesniegtā *Deutsche Bank* sūdzība netika apmierināta. Turpretī *Finanzgericht* (Finanšu tiesa) prasību, ko tai iesniedza *Deutsche Bank*, apmierināja. Pēc tam *Finanzamt* cēla "Revision" sūdzību *Bundesfinanzhof* (Federālā Finanšu tiesa) pret *Finanzgericht* pasludināto spriedumu.

15 Pastāvot šaubām it īpaši par portfeļa pārvaldīšanas kvalifikāciju saistībā ar atbrīvojumu no PVN, *Bundesfinanzhof* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

"1) Vai [portfeļa pārvaldīšana], kuras ietvaros nodokļu maksātājs par atlīdzību lemj par vārtspapīru pirkšanu un pārdošanu un šo lēmumu īsteno, pārkot un pārdojot vārtspapīrus, ir atbrīvojama no nodokļa:

– tikai tikt?l, cikt?l t? ir uzskat?ma par ieguld?jumu fondu p?rvald?šanu vair?kiem ieguld?t?jiem kop? Direkt?vas [2006/112] 135. panta 1. punkta g) apakšpunkta izpratn? vai ar?

– cikt?l t? ir uzskat?ma par individu?la portfe?a p?rvald?šanu atseviš?iem ieguld?t?jiem Direkt?vas [2006/112] 135. panta 1. punkta f) apakšpunkta izpratn? (dar?jums saist?b? ar v?rtspap?riem vai starpniec?ba š?d? dar?jum?)?

2) K?da noz?me, nosakot pamatpakalpojumu un papildpakalpojumu, ir pieš?irama krit?rijam, ka papildpakalpojumam nav patst?v?ga m?r?a attiec?b? uz pakalpojuma sa??m?ju, bet tas ir tikai l?dzeklis, lai pakalpojumu sa??m?js optim?li var?tu sa?emt sniegto pamatpakalpojumu, saist?b? ar papildpakalpojuma atseviš?u apr??in?šanu un to, ka papildpakalpojumu var sniegt treš?s personas?

3) Vai Direkt?vas [2006/112] 56. panta 1. punkta e) apakšpunkts attiecas tikai uz pakalpojumiem, kas min?ti Direkt?vas [2006/112] 135. panta 1. punkta a)–g) apakšpunkt?, vai ar? uz [portfe?a p?rvald?šanu], pat ja šim dar?jumam nav piem?rojama iepriekš min?t? ties?bu norma?”

Par prejudici?liem jaut?jumiem

Par otro jaut?jumu

16 Ar savu otro jaut?jumu, kurš j?izskata vispirms, iesniedz?jtiesa jaut?, k?da noz?me, nosakot, pirmk?rt, pamatpakalpojumu un, otrk?rt, pamattiesved?b? izskat?m? portfe?a p?rvald?šanas pakalpojuma papildpakalpojumu, proti, darb?bu, kuras ietvaros nodok?u maks?t?js par atl?dz?bu lem? par v?rtspap?ru pirkšanu un p?rdošanu un šo l?mumu ?steno, p?rkot un p?rdodot v?rtspap?rus, ir j?pieš?ir krit?rijam, ka papildpakalpojumam nav patst?v?ga m?r?a attiec?b? uz pakalpojuma sa??m?ju, bet tas ir tikai l?dzeklis, lai pakalpojumu sa??m?js optim?li var?tu sa?emt sniegto pamatpakalpojumu, saist?b? ar papildpakalpojuma atseviš?u apr??in?šanu un to, ka papildpakalpojumu var sniegt treš?s personas.

17 Vispirms ir j?nor?da, ka *Deutsche Bank* veikt? v?rtspap?ru portfe?a p?rvald?šana pamattiesved?b? izskat?maj? liet? ietver vair?kus elementus.

18 K? tas izriet no Tiesas judikat?ras, ja dar?jumu veido virkne elementu un darb?bu, ir j??em v?r? visi apst?k?i, kuros attiec?gais dar?jums tiek veikts, lai noteiktu, vai past?v divi vai vair?ki atseviš?i pakalpojumi, vai vienots pakalpojums (šaj? zi?? skat. it ?paši 2005. gada 27. oktobra spriedumu liet? C-41/04 *Levob Verzekeringen* un *OV Bank*, Kr?jums, I-9433. lpp., 19. punkts, k? ar? 2011. gada 10. marta spriedumu apvienotaj?s liet?s C-497/09, C-499/09, C-501/09 un C-502/09 *Bog* u.c., Kr?jums, I-1457. lpp., 52. punkts).

19 Saist?b? ar min?to Tiesa ir l?musi, ka vienots pakalpojums ir tad, ja vienu t? elementu var uzskat?t par pamatpakalpojumu, bet citu t? elementu par papildpakalpojumu, t?d? veid?, ka tas ir apliekams ar nodokli t?pat k? pamatpakalpojums (skat. 2001. gada 15. maija spriedumu liet? C-34/99 *Primback, Recueil*, I-3833. lpp., 45. punkts un taj? min?t? judikat?ra).

20 Tom?r ir j?nor?da, ka ar? citos apst?k?os saist?b? ar PVN var past?v?t vienots pakalpojums.

21 T?d?j?di Tiesa ir ar? nol?musi, ka vienots pakalpojums past?v ar? tad, ja divi vai vair?ki elementi vai darb?bas, ko nodok?u maks?t?js ir veicis saist?b? ar pat?r?t?ju – k? vidusm?ra pat?r?t?ju – ir tik cieši saist?ti, ka tie objekt?vi veido vienotu, ekonomiski nedal?mu pakalpojumu, kura sadal?šana b?tu m?ksl?ga (iepriekš min?tais spriedums liet? *Levob Verzekeringen* un *OV Bank*

, 22. punkts).

22 Ēmot v?r? min?tos apsv?rumus un lai sniegtu iesniedz?jtiesai noder?gu atbildi, ir j?uzskata, ka ar savu otro jaut?jumu min?t? tiesa b?t?b? v?las attiec?b? uz PVN kvalific?t pamattiesved?b? izskat?mo portfe?a p?rvald?šanu, kuras ietvaros nodok?u maks?t?js par atl?dz?bu lem? par v?rtspap?ru pirkšanu un p?rdošanu un šo l?mumu ?steno, p?rkot un p?rdodot v?rtspap?rus, un it ?paši noteikt, vai š? darb?ba ir j?uzskata par vienotu ekonomiska rakstura pakalpojumu.

23 Saska?? ar š? sprieduma 18. punkt? min?to judikat?ru Ēmot v?r? visus apst?k?us, kuros notiek š? portfe?a p?rvald?šanas pakalpojuma sniegšana, š?iet, ka tas b?t?b? ir, pirmk?rt, anal?zes un klienta ieguld?t?ja ?pašuma uzraudz?bas pakalpojums, k? ar?, otrk?rt, min?to v?rtspap?ru pirkšanas un p?rdošanas pakalpojums.

24 T? ir, ka šos divus portfe?a p?rvald?šanas pakalpojuma elementus var nodrošin?t atseviš?i. T?d?j?di klients ieguld?t?js var v?l?ties sa?emt tikai konsult?ciju un pats izlemt un ?stenot v?rtspap?ru ieguld?jumu dar?jumus. Un otr?di, klients ieguld?t?js, kas pats v?las pie?emt l?mumus attiec?b? uz v?rtspap?ru ieguld?šanu un, visp?r?g?k sakot, veidot un uzraudz?t savu kapit?lu, neveicot p?rdošanu vai pirkšanu, var l?gt starpnieku ?stenot p?d?j?s min?t?s darb?bas.

25 Tom?r vidusm?ra klients ieguld?t?js saist?b? ar *Deutsche Bank* veiktajiem, pamattiesved?b? izskat?tajiem portfe?a p?rvald?šanas pakalpojumiem mekl? tieši šo divu min?to elementu kombin?ciju.

26 K? nor?d?jusi ar? Ēener?ladvok?te savu secin?jumu 30. punkt?, l?mumam par to, k?da ir lab?k? strat?ija v?rtspap?ru ieg?dei, p?rdošanai vai patur?šanai, neb?tu nek?das noz?mes ieguld?t?jiem saist?b? ar portfe?a p?rvald?šanas pakalpojumiem, ja š? strat?ija nekad netiktu ?stenota. T?pat b?tu bezj?dz?gi veikt vai – attiec?g? situ?cij? – neveikt p?rdošanu un ieg?di bez iepriekš?jas tirgus izp?tes un anal?zes.

27 Pamattiesved?b? izskat?to portfe?a p?rvald?šanas pakalpojumu ietvaros šie divi elementi ir ne vien nedal?mi, bet tos turkl?t var uzskat?t par vienl?dz?gas noz?mes [elementiem]. T?d?j?di tie gan viens, gan otrs ir neaizst?jami, lai sniegtu kop?jo pakalpojumu, l?dz ar to nevar uzskat?t, ka viens b?tu pamatpakalpojums un otrs – papildpakalpojums.

28 T?d?j?di ir j?secina, ka min?tie elementi ir tik cieši saist?ti, ka tie objekt?vi veido vienotu ekonomiska rakstura pakalpojumu, kura sadal?šana b?tu m?ksl?ga.

29 Ēmot v?r? iepriekš min?to, uz otro uzdoto jaut?jumu ir j?atbild, ka pamattiesved?b? izskat?tais portfe?a p?rvald?šanas pakalpojums, t.i. nodok?u maks?t?ja par atl?dz?bu veikta darb?ba, kuras ietvaros viš? patst?v?gi lem? par v?rtspap?ru pirkšanu un p?rdošanu un šo l?mumu ?steno, p?rkot un p?rdodot v?rtspap?rus, sast?v no diviem elementiem, kuri ir tik cieši saist?ti, ka tie objekt?vi veido vienotu ekonomiska rakstura pakalpojumu.

Par pirmo jaut?jumu

30 Ar pirmo jaut?jumu, kurš j?izskata k? otrs, iesniedz?jtiesa b?t?b? jaut?, vai Direkt?vas 2006/112 135. panta 1. punkta f) vai g) apakšpunkts ir j?interpret? t?d?j?di, ka pamattiesved?b? izskat?tais portfe?a p?rvald?šanas pakalpojums saska?? ar šo noteikumu ir atbr?vots no PVN.

31 Attiec?b? uz Direkt?vas 2006/112 135. panta 1. punkta g) apakšpunkt? paredz?to atbr?vojumu no nodok?a ir j?secina, ka ?pašu ieguld?jumu fondu vad?šanas j?dziens Direkt?v? 2006/112 nav defin?ts. Tom?r Tiesa ir nor?d?jusi, ka dar?jumi, uz kuriem attiecas šis atbr?vojums

no nodokļa, ir raksturīgi kolektīvo ieguldījumu uzņēmumu darbības (2006. gada 4. maija spriedums lietā C-169/04 *Abbey National* (Krājums, I-4027. lpp., 63. punkts).

32 Saistībā ar minēto no 1. panta 2. punkta Padomes 1985. gada 20. decembra Direktīvas 85/611/EEK par normatīvo un administratīvo aktu koordināciju attiecībā uz pārvadamu vērtspapuru kolektīvo ieguldījumu uzņēmumiem (PVKIU) (OV L 375, 3. lpp.), kas grožāta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 21. janvāra Direktīvu 2001/108/EK (OV L 41, 35. lpp.), izriet, ka runa ir par uzņēmumiem, kuru vienīgais mērķis ir vērtspapuru un/vai citos likvidos finanšu aktīvos kolektīvi ieguldīt publiski piesaistītu kapitālu, kuri darbojas saskaņā ar riska sadalīšanas principu un kuru daļas pāc kapitāla daļu īpašnieku pieprasījuma tiek pirktas atpakaļ vai izpirktas tieši vai netieši no šo uzņēmumu aktīviem.

33 Proti, kā enerģētiskā ierīdītāja savus secinājumus 14. un 15. punktā, runa ir par kopīgajiem fondiem, kuros tiek apvienoti daudzi ieguldījumi un tie tiek sadalīti pa dažādiem vērtspapuru veidiem, kurus iespējams efektīvi pārvaldīt, lai gūtu labākus rezultātus, un kuru ietvaros atsevišķi ieguldījumi var būt salīdzinoši pieticīgi. Šādos fondos to ieguldījumi tiek pārvaldīti pašu fondu vārdā un uzdevumā, bet katram klientam ieguldītājam tajā pieder kāda fonda daļa, bet ne paši fonda ieguldījumi.

34 Savukārt pamattiesvedībā izskatītie *Deutsche Bank* sniegtie pakalpojumi parasti attiecas uz vienas personas aktīviem, kuriem jābūt salīdzinoši augstai kopējai vērtībai, lai ar tiem varētu šādi rīkoties ienākumus nesošā veidā. Portfeļa pārvaldītājs pārskatījis un pārbaudījis ieguldījumu klienta ieguldītāja vārdā un interesēs, bet viņš saglabā atsevišķu vērtspapuru īpašumtiesības visā līguma darbības laikā un arī pēc tā izbeigšanas.

35 Tādējādi pamattiesvedībā izskatītā *Deutsche Bank* veikto portfeļa pārvaldīšanas darbība neatbilst "pašu ieguldījumu fondu vadīšanas" jēdzienam Direktīvas 2006/112 135. panta 1. punkta g) apakšpunkta izpratnē.

36 Attiecībā uz minētās direktīvas 135. panta 1. punkta f) apakšpunkta piemērošanu Tiesa ir konstatējusi, ka darījumi ar akcijām un citiem vērtspapuriem ir darījumi vērtspapuru tirgū un ka vērtspapuru pārdošana ietver darbības, kas maina tiesisko un finanšu situāciju starp pusēm (šajā ziņā skat. 1997. gada 5. jūnija spriedumu lietā C-2/95 *SDC, Recueil*, I-3017. lpp., 72. un 73. punkts, kā arī 2012. gada 5. jūlija spriedumu lietā C-259/11 *DTZ Zadelhoff*, 22. punkts).

37 Tādējādi frāze "darījumi ar [...] vērtspapuriem" šīs pašas tiesību normas izpratnē attiecas uz darījumiem, kas var radīt, grozīt vai izbeigt pušu tiesības un pienākumus saistībā ar vērtspapuriem (skat. it īpaši 2001. gada 13. decembra spriedumu lietā C-235/00 *CSC Financial Services, Recueil*, I-10237. lpp., 33. punkts, un iepriekš minēto spriedumu lietā *DTZ Zadelhoff*, 23. punkts).

38 Kā jau ticis konstatēts šajā spriedumā 23. punktā, pamattiesvedībā izskatītā portfeļa pārvaldīšanas pakalpojuma sniegšana galvenokārt sastāv no diviem elementiem, proti, pirmkārt, analīzes un klienta ieguldītāja īpašuma uzraudzības pakalpojuma, kā arī, otrkārt, minēto vērtspapuru pirkšanas un pārdošanas pakalpojuma.

39 Lai gan vērtspapuru pirkšanas un pārdošanas pakalpojumi varētu ietilpt Direktīvas 2006/112 135. panta 1. punkta f) apakšpunkta piemērošanas jomā, to savukārt nevar attiecināt uz analīzes un īpašuma uzraudzības pakalpojumiem, tādēļ kā pārdotie minētie pakalpojumi ne vienmēr nozīmē tādus darījumus, kas var radīt, grozīt vai izbeigt pušu tiesības un pienākumus saistībā ar vērtspapuriem.

40 *Deutsche Bank* un Eiropas Komisija uzskata, ka pamattiesvedībā izskatāmā portfeļa

pārvaldīšanas pakalpojuma būtība ir darbība, kuras ietvaros notiek aktīva vārtspārņu piršana un pārdošana, un šī iemesla dēļ šis pakalpojums ir atbrīvojams no PVN saskaņā ar Direktīvas 2006/112 135. panta 1. punkta f) apakšpunkta noteikumiem. Savukārt *Finanzamt*, kā arī Vācijas, Nīderlandes un Apvienotās Karalistes valdības uzskata, ka tas drīzāk ir jāuzskata par analīzes un uzraudzības pakalpojumu, uz kuru neattiecas šājs noteikums paredzētais atbrīvojums no nodokļa.

41 Tomēr no šī sprieduma 27. punkta izriet, ka nevar uzskatīt, ka šī pakalpojuma elementi dažiem ir pamatpakalpojums, bet citiem – papildpakalpojums. Tāpēc šie elementi ir jāuzskata par vienlīdzīgiem.

42 Saistībā ar minēto no pastāvīgās judikatūras izriet, ka jādzieni, kas tiek izmantoti, raksturojot Direktīvas 2006/112 135. panta 1. punktā norādītos atbrīvojumus no nodokļa, ir jāinterpretē šauri, jo šie atbrīvojumi ir atkarīgi no vispārīgā principa, ka ar PVN apliek katru pakalpojumu, kuru nodokļu maksātājs sniedz pret atlīdzību (skat. it īpaši 2003. gada 20. novembra spriedumu lietā C-8/01 *Taksatorringen, Recueil*, I-13711. lpp., 36. punkts, un iepriekš minēto spriedumu lietā *DTZ Zadelhoff*, 20. punkts).

43 Tādējādi, ņemot vērā, ka minēto pakalpojumu saistībā ar PVN var ņemt vērā tikai visu kopumā, uz to nevar attiecināt Direktīvas 2006/112 135. panta 1. punkta f) apakšpunktu.

44 Šādu interpretāciju apstiprina Direktīvas 2006/112 struktūra. Tādējādi, kā to norādījušas Vācijas un Nīderlandes valdības, “pašu ieguldījumu fondu” vadīšana, ko veic pašas pārvaldības sabiedrības un kas ir atbrīvota no nodokļa saskaņā ar Direktīvas 2006/112 135. panta 1. punkta g) apakšpunktu, ir vārtspārņu kapitāla pārvaldīšanas veids. Ja uz šo vārtspārņu kapitāla pārvaldīšanas veidu jau attiecas atbrīvojums no nodokļiem par darījumiem ar vārtspārņiem, kas paredzēts šīs pašas direktīvas 135. panta 1. punkta f) apakšpunktā, tad nav vajadzības attiecībā uz to noteikt atbrīvojumu šīs direktīvas 135. panta 1. punkta g) apakšpunktā.

45 Visbeidzot ir jāsecina, ka nodokļu neitralitātes princips neizslēdz šo secinājumu. Kā to norāda arī ģenerālvokāte savu secinājumu 60. punktā, šis princips neapļauj paplašināt atbrīvojuma no nodokļa piemērošanas jomu situācijā, kad nav skaidras tiesību normas. Minētais princips nav primāro tiesību aktu noteikums, kurš var noteikt atbrīvojuma no nodokļa spēkā esamību, bet gan interpretācijas princips, kas ir jāpiemēro vienlaikus ar atbrīvojumu šauras interpretācijas principu.

46 ņemot vērā iepriekš minēto, uz pirmo uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2006/112 135. panta 1. punkta f) vai g) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tāda [vārtspārņu] portfeja pārvaldīšana kā pamattiesības izskatāmā saskaņā ar šo noteikumu nav atbrīvota no PVN.

Par trešo jautājumu

47 Ar trešo jautājumu iesniedzējtiesa vēlas uzzināt, vai Direktīvas 2006/112 56. panta 1. punkta e) apakšpunkts ir jāinterpretē kā tāds, kas attiecas tikai uz pakalpojumiem, kas ir uzskaitīti minētās direktīvas 135. panta 1. punkta a)–g) apakšpunktā, vai arī uz portfeja pārvaldīšanu, pat ja šim darījumam nav piemērojama iepriekš minētā tiesību norma.

48 Direktīvas 2006/112 56. panta 1. punkta e) apakšpunktā ir paredzēts, ka attiecībā uz banku, finanšu un apdrošināšanas darījumiem, tostarp pārpadrošināšanu, izņemot seifu nomu/ri, to pakalpojumu sniegšanas vieta, kurus sniedz pakalpojumu saņēmējiem, kas veic uzņēmējdarbību ārpus Kopienas, vai nodokļa maksātājiem, kas veic uzņēmējdarbību Kopienā, bet ne pakalpojumu sniedzēja valstī, ir vieta, kur ir pakalpojumu saņēmēja saimnieciskās

darb?bas past?v?g? vieta vai kur tam ir past?v?ga iest?de, kurai sniedz pakalpojumu, vai – ja t?du nav – pakalpojumu sa??m?ja past?v?g?s adreses vieta vai parast? dz?vesvieta.

49 Saska?? ar š?s normas redakciju taj? PVN piem?rošanas nol?kos ir paredz?ts noteikt banku, finanšu un apdrošin?šanas dar?jumu, tostarp p?rapdrošin?šanas, norises vietu. Saist?b? ar min?to šaj? noteikum? nav nevienas atsaucēs uz 135. panta 1. punkta a)?g) apakšpunkt? min?tajiem pakalpojumiem. Turpret? taj? ir noteikts tikai viens iz??mums, proti, attiec?b? uz seifu nomu/?ri.

50 *Deutsche Bank, Finanzamt, N?derlandes un Apvienot?s Karalistes vald?bas, k? ar? Komisija, visas uzskata, ka Direkt?vas 2006/112 56. panta 1. punkta e) apakšpunkta piem?rošanas joma nav ierobežota ar š?s pašas direkt?vas 135. panta 1. punkta a)?g) apakšpunkt? noteikto.*

51 V?cijas vald?ba, atsaucoties uz 2009. gada 22. oktobra sprieduma liet? C-242/08 *Swiss Re Germany Holding* (Kr?jums, I-10099. lpp.) 31. un 32. punktu atbalsta pret?ju uzskatu. Saska?? ar š?s vald?bas viedokli, Tiesa konkr?taj? spriedum? ir uzskat?jusi, ka kop?j?s PVN sist?mas atbilstoša darb?ba un vienota interpret?cija noz?m? to, ka j?dzieni “apdrošin?šanas dar?jumi” un “p?rapdrošin?šana”, kas ietverti Sest?s direkt?vas 77/388 noteikumos, kas atbilst Direkt?vas 2006/112 56. panta 1. punkta e) apakšpunktam un 135. panta 1. punkta a) apakšpunktam, nav defin?ti daž?di atkar?b? no t?, vai tie ir ietverti vien? vai otr? noteikum?. Š?da argument?cija p?c analo?ijas esot j?piem?ro “finanšu dar?jumiem”.

52 Tom?r, k? to nor?da ar? ?ener?ladvok?te savu secin?jumu 69. punkt?, apsv?rumi iepriekš min?taj? spriedum? liet? *Swiss Re Germany Holding* ir saist?ti ar to, ka Direkt?vas 2006/112 56. panta 1. punkta e) apakšpunkt? un 135. panta 1. punkta a) apakšpunkt? tiek izmantoti b?t?b? identiski j?dzieni attiec?b? uz apdrošin?šanu, proti, “apdrošin?šanas dar?jumi, tai skait? p?rapdrošin?šana” – vien? un “apdrošin?šanas un p?rapdrošin?šanas dar?jumi” – otr?.

53 Tom?r nepast?v saikne starp konkr?t?s direkt?vas 56. panta 1. punkta e) apakšpunkt? min?tajiem “banku” dar?jumiem un “finanšu” dar?jumiem un k?du no dar?jumiem, kas min?ti t?s 135. panta 1. punkta b)?g) apakšpunkt?. Neviens no p?d?jiem min?tajiem noteikumiem neietver j?dzienus “banku” vai “finanšu”. Dar?jumi, kas tajos ir min?ti, ir finanšu dar?jumi, un vair?kus no tiem var veikt bankas, bet ne tikai t?s. Turkl?t tajos neb?t nav ietverts visaptverošs to dar?jumu uzskait?jums, kurus var veikt banka vai kurus var kvalific?t k? “finanšu” [dar?jumus].

54 Cikt?l pamattiesved?b? izskat?m? *Deutsche Bank* veikt? portfe?a p?rvald?šana ir finanšu pakalpojums un cikt?l Direkt?vas 2006/112 56. panta 1. punkta e) apakšpunkts nevar tikt interpret?ts šauri (šaj? zi?? skat. 1996. gada 26. septembra spriedumu liet? C-327/94 *Dudda, Recueil*, I-4595. lpp., 21. punkts, k? ar? iepriekš min?to spriedumu liet? *Levob Verzekering un OV Bank*, 34. punkts un taj? min?t? judikat?ra), ir j?secina, ka š? darb?ba – finanšu dar?jums – ietilpst Direkt?vas 2006/112 56. panta 1. punkta e) apakšpunkta piem?rošanas jom?.

55 ?emot v?r? iepriekš min?to, uz trešo jaut?jumu ir j?atbild, ka Direkt?vas 2006/112 56. panta 1. punkta e) apakšpunkts ir interpret?jams t?d?j?di, ka tas ir piem?rojams ne tikai min?t?s direkt?vas 135. panta 1. punkta a)–g) apakšpunkt? ietvertajiem pakalpojumiem, bet ar? portfe?a p?rvald?šanas pakalpojumiem.

Par ties?šan?s izdevumiem

56 Attiecībā uz pamatlīetas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tādēļ lemj par tiesīšanu izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēti līetas dalībnieku izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

- 1) **pamattiesvedībā aplūkots vārtspāru kapitāla pārvaldīšanas pakalpojums, t.i., nodokļu maksājuma par atlīdzību veikta darbība, kuras ietvaros viņš patstāvīgi lemj par vārtspāru pirkšanu un pārdošanu un šo lēmumu īsteno, pārkot un pārdo dot vārtspārus, sastāv no diviem elementiem, kuri ir tik cieši saistīti, ka tie objektīvi veido vienotu ekonomiska rakstura pakalpojumu;**
- 2) **Padomes 2006. gada 28. novembra Direktīvas 2006/112/EK par kopīgo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu 135. panta 1. punkta f) vai g) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tāda vārtspāru kapitāla pārvaldīšana kā pamattiesvedībā aplūkojamā saskaņā ar šo noteikumu nav atbrīvota no pievienotās vērtības nodokļa;**
- 3) **Direktīvas 2006/112 56. panta 1. punkta e) apakšpunkts ir interpretējams tādējādi, ka tas ir piemērojams ne tikai minētās direktīvas 135. panta 1. punkta a)–g) apakšpunktā ietvertajiem pakalpojumiem, bet arī vārtspāru kapitāla pārvaldīšanas pakalpojumiem.**

[Paraksti]

* Tiesvedības valoda – vācu.